

februari 2018

Nyhetsbrev för medlemmar

Lygnerns vattenråd

Större och mindre vattensalamander som hittats och fotas av elever vid Strömma Naturbruksgymnasium.

Skolklass från Fjärsåsskolan på väg hem efter att ha håvat i Lygnern.

Akvarium med växter och djur som eleverna vid Naturbruksgymnasiet skapat från dammarna och Gärån.

Vattnet i skolan

Vattenrådet fortsätter att erbjuda skolor och förskolor inom Rolfsåns avrinningsområde hjälp med utomhuspedagogik vid vatten. **Arbetsättet har många pedagogiska möjligheter. Att vara ute och använda alla sinnen är det bästa sättet att lära sig. Vatten och avrinningsområden är en fantastisk utgångspunkt för att förstå helheten. Vattenrådet har därför bestämt att det under 2017 och 2018 ingår i vattenrådets ordinarie verksamhet.**

Arbetet fortsätter

För att erbjuda fler skolor hjälp anlitar vattenrådet ekologen Jenny Rönning som är duktig på utomhuspedagogik. Precis som förut erbjuds skolorna detta helt utan kostnad. Material, som bestämningsblad för småkryp i vatten, är fritt att använda och finns på vattenrådets hemsida.

www.vattenorganisationer.se/lygnernsvr/modules.php?name=Downloads&cat=687

Rapport från 2017

Under 2017 Jenny och Peter varit ute på några skolor för att berätta för rektorer och lärare om möjligheterna. Det har lett till inspirerande besök längs Gärån med samtliga elever på Strömma Naturbruksgymnasium samt vid Lygnern med klasserna på Fjärsåsskolan. På båda platserna hävdades det efter småkryp och på Naturbruksgymnasiet deltog Jenny och Peter även i klassrummet för att tillsammans med eleverna undersöka vad det var för djur, mäta vattenkemin och sätta upp akvarier.

Vattnet i skolan i Kungsbacka

Glädjande är att man i Kungsbacka kommun fått LONA-pengar för att arbeta med Vattnet i skolan i flera skolor i kommunen, däribland Fjärså som ligger i Rolfsåns avrinningsområde. Man arbetar mycket genomtänkt med helhetssyn och utvecklar Vattnet i skolan vidare. De vill också koppla ihop detta med vattenrådets tidigare arbete med skolorna inom avrinningsområdet. Informationen som kommer fram genom skolornas undersökningar av vattenmiljöer vill man återkoppla till vattenrådet, vilket är mycket välkommet och inspirerande.

<http://kungsbackadelar.se/projekt-vattnet-i-skolan-har-borjat-i-ar-1-vast-pa-fjaras-brackaskolan/>

Nationellt nätverk om Vatten och skola

Efter det möte som Lygnerns vattenråd arrangerade i Göteborg 2016 har ett nationellt nätverk för erfarenhetsutbyte utvecklats med runt 80 deltagare. Här finns det med pedagoger, personer som arbetar på universitet, lärarutbildningar är engagerade i vattenråd, naturskyddsföreningen eller andra föreningar. Mest hålls kontakt genom en Facebook-grupp Vatten och skola. Anslut gärna om du är intresserad!

<https://www.facebook.com/groups/vattenskolan/>

Det finns idéer att göra en pilotstudie med skolor, vattenråd, Kattegatts kustvattenråd och Danmark för att lyfta upp arbetsättet

Rapporten finns att ladda ner på vattenrådets hemsida.

Ett av de två dokument som vattenmyndigheten vill ha synpunkter på.

Bild av lax i fiskräknare.

Fiskvägen förbi Ålgårda kraftverk.

En naturskön, tätortsnära och vild del av Sörån vid Bollebygd.

Miljögifter i fisk

Att analysera miljögifter i fisk är ett bra sätt att få en bild av hur miljögifter är i omlopp i ekosystemet. Under 2017 genomförde därför Lygnerns vattenråd analyser av miljögifter från gäddor i Viaredssjön och Lygnern. Med hjälp Lygnerns sportfiskeklubb samt Lygnerns och Viaredssjöns fiskevårdsområdesföreningar samlades gäddorna in. Totalt analyserades där 80 metaller och 24 organiska miljögifter. Bland de miljögifter som kunde detekteras fanns fyra föreningar av PFAS och flera olika PCB/dioxinlika föreningar. PFAS används exempel för vattenavvisning i friluftskläder och skor (t ex Gore-Tex) samt i stekpannor (teflon) och brandsläckningsskum. PCB har tidigare använts i exempelvis oljor och fogmassor till hus samt inom industri. Det kan läcka från deponier eller förorenad mark.

Kvicksilver är det enda ämne som hamnar över eller runt gränsvärdet på 1 mg Hg/kg enligt Livsmedelverket och EU-kommissionen. Mer kan du läsa i rapporten på vattenrådets hemsida. Det finns även ett inslag på P4 Halland.

www.vattenorganisationer.se/lygnernsvr/downloads/71/Miljogifter_i_gaddor_från_Viaredssjön_och_Lygnern_2016-slutversion.pdf

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=128&artikel=6796094>

Nya samråd från Vattenmyndigheten

Två ny samråd är ute november 2017 till april 2018.

- Förslag till åtgärdsprogram 2018-2021 för nya prioriterade ämnen i ytvatten och PFAS i grundvatten för Sveriges fem vattendistrikt.
- Arbetsprogram med tidtabell och översikt över väsentliga frågor.

Dokumenterna ligger på vattenmyndigheternas hemsida. Synpunkter kan lämnas direkt till Vattenmyndigheten före den 30 april. Samrådsmöte är i Göteborg den 20 mars (se länken nedan).

<http://www.vattenmyndigheterna.se/Sv/introduktion-til-vattenforvaltning/samverkan/samrad-infor-viktiga-beslut/samrad-nov-april/Sidor/default.aspx>

<http://www.vattenmyndigheterna.se/Sv/kalender/2018/Sidor/samradsmote-180320.aspx>

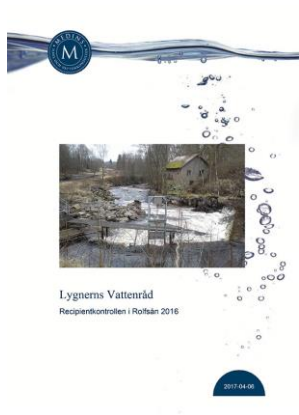
Laxar ända uppe i Bollebygds kommun

Efter problem med för lite vatten genom fiskvägen förbi kraftverksdammen vid Ålgårda i Rolfsån har man nu lyckats lösa detta. Det innebär att havsvandrande fisk som lax, havsöring och havsnejonöga nu fritt kan vandra ända upp i Sörån vid Bollebygd och vidare upp till Olsfors för att leka. På sommaren räknades tolv laxar som gick upp. Andra fiskar som abborre, gädda och ål har gått både upp och ner. I november när vattenmängden ökade gick det upp cirka 60 öringar/laxar genom fiskräknaren i omlöpet. Mängden fiskar kommer att öka de närmaste åren och snart kanske det finns fina bestånd av lax och havsöring ända uppe i Bollebygds kommun. Mer om Rolfsåprojektet och fiskräknaren kan du läsa här.

<http://extra.lansstyrelsen.se/rolfsan/Sv/Pages/default.aspx>

<http://www.fiskdata.se/raknare/live/live.php?locationId=4>

Årsrapport för recipientkontrollen 2016

Vattenprovtagning 2016

Vattenprovtagningen för 2016 finns på vattenrådets hemsida. Till våren kommer man även att hitta rapporten för 2017 här.

http://www.vattenorganisationer.se/lygnernsvr/downloads/71/rsrapport_Lygnern_2016.pdf

Årsmöte

Den 16 maj kl 13:00 är det årsmöte och Flügger AB i Bollebygd välkomnar medlemmarna till deras lokaler. Vi planerar även att göra en utflykt längs Sörån i närheten av platsen på förmiddagen. Inbjudan och kallelse kommer senare.

Svar på remisser

Vattenrådet har lämnat synpunkter på flera remisser under 2017, bl a nedanstående. Remissvaren finns på vattenrådets hemsida.

<http://www.vattenorganisationer.se/lygnernsvr/modules.php?name=Downloads&cat=682>

Utmaningar för Västra Götaland – regionalt åtgärdsprogram för miljömålen 2017-2020

<http://www.lansstyrelsen.se/VastraGotaland/Sv/miljo-och-klimat/miljomal/arbetet-med-miljomalen/Pages/default.aspx>

Synpunkter på Förslag till bevarandeplan för Natura 2000-området Rolfsån

<http://www.lansstyrelsen.se/Halland/SiteCollectionDocuments/Sv/om-lansstyrelsen/kungorelser-och-delgivningar/bevarandeplaner%20och%20ramsar/Rolfsan%20extern%20remiss.pdf>

Sprid informationsbrevet inom er organisation eller förening!

Tänk på att även andra inom organisationen kan vara intresserade av träffar och utbildningar!

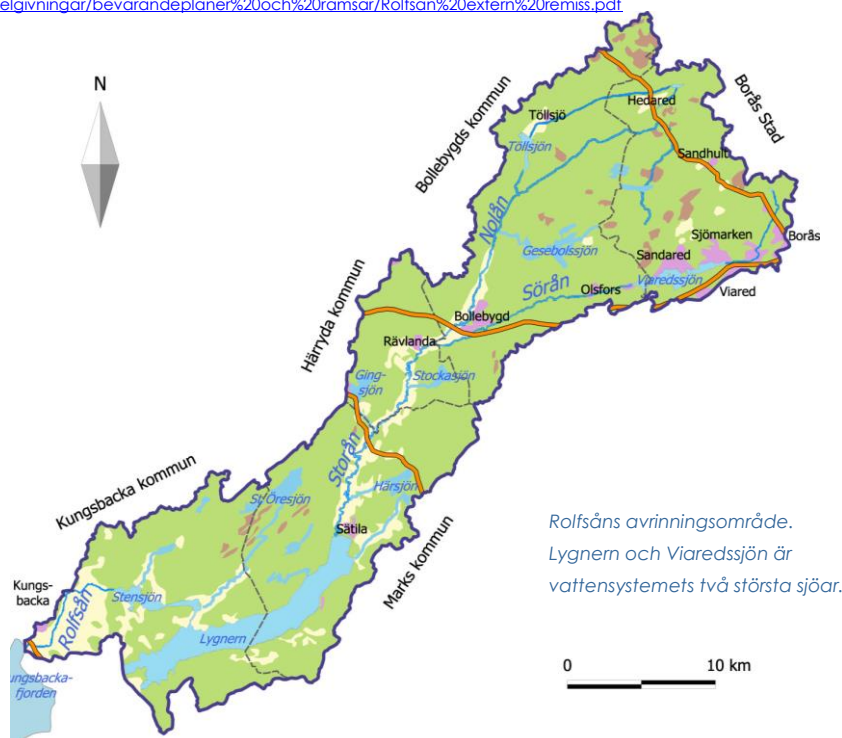
Kontaktpersoner

Sven Johansson, ordförande

mobil 070-304 99 53
Smedstorp 414, 430 65 Rävlanda

Peter Nolbrant, sekreterare

mobil 076-811 46 07
e-post nolbrant@telia.com
Väfftgatan 2, 511 63 Skene

Rolfsåns avrinningsområde. Lygnern och Viaredssjön är vattensystemets två största sjöar.

Välkommen med synpunkter!

Om du har frågor, idéer eller projekt som du vill arbeta med är du varmt välkommen att höra av dig.